Tri temelja

Muhammed ibn Abdulwehab

Prevod: Muhamed Ismail Jusić

2009 - 1430

محمد بن عبد الوهاب

ترجمة: محمد إسماعيل يوستش

2009 - 1430

islamhouse.com

Tri osnovna načela U ime Allaha Milostivog, Samilosnog

Znaj, Allah ti se smilovao, da smo dužni naučiti četiri stvari:

Prva je znanje koje podrazumjeva spoznaju Allaha, Njegova poslanika i vjere Islama kroz dokaze

Druga je rad po tom znanju

Treća je pozivanje tome znanju

Četvrto je strpljenje na nevoljama koje prate ovaj poziv Dokaz za gore spomenuto su riječi Uzvišenog Allaha:

"Tako mi vremena, čovjek doista gubi, samo ne oni koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje." Šafija, Allah mu se smilovao, je rekao: "Da je Allah objavio samo ovu suru kao argument stvorenjima, bila bi dovoljna."

Buharija, Allah mu se smilovao, je rekao: "Poglavlje: Znanje prije riječi i djela" Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog Allaha:

"Znaj da nema drugog boga osim Allaha i traži oprost za svoje grijehe..." Pa je počeo sa naukom prije riječi i djela.

Znaj, Allah ti se smilovao, da je obaveza svakom muslimanu da upozna ove tri svari i da radi po njima:

Prva je: Allah nas je stvorio, opskrbio i nije nas same sebi prepustio već nam je poslao poslanika, pa ko mu bude pokoran, ući će u Džennet a ko mu bude nepokoran uči će u vatru. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog Allaha:

Mi smo vam zaista, poslali Poslanika da bi svjedočio protiv vas isto onako kao što smo i faraonu poslanika poslali, ali faraon nije poslušao poslanika, pa smo ga teškom kaznom kaznili."

Druga je: Uzvišeni Allah nije zadovoljan da mu se u obožavanju pridruži iko; bilo da se radi o Njemu bliskom meleku ili poslaniku. A dokaz su za ovo riječi Uzvišenog Allaha:

"A džamije su Allaha radi, i ne molite se, pored Allaha, nikome."

Treća je: Onome ko se pokorava Poslaniku i vjeruje da nema drugog boga osim Allaha, nije dozvoljeno da prijateljuje sa onima koji se Allahu suprostavljaju pa makar to bili i njegovi najbliži. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog Allaha: "

"Ne treba da oni koji u Allaha i onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprostavljaju, makar im oni bili očevi njihovi, ili sinovi njihovi, ili brača njhova, ili rođaci njihovi. Njima je on u srca njihova vjerovanje usadio i svjetlom Svojim ih pomogao, i On će ih uvesti u džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, da u njima vječno borave. Allah je njima zadovoljan, a i oni su Njime zadovoljni. Oni su Allahova stranka, a Allahova stranka će sigurno uspjeti."

Znaj Allah te uputio na pokornost prema Njemu da je pravovjernost (ar. hanefijje) vjere Ibrahimove robovanje jedinom Allahu iskreno Mu vjeru ispovjedajući. Ovo je Allah Uzvišeni naredio svim ljudima i radi toga ih je stvorio kao što je rekao:

"Džinove i ljude sam stvorio samo zato da Mi robuju. A riječ "robuju" (ar. ja'budun)" znači "priznaju da je samo jedan Bog". Najveličanstvenija stvar koju je Allah Uzvišeni naredio je "monoteizam" (ar. tewhid - Allahova jednoća), što znači smatrati da je jedino Allah dostojan da mu se robuje. Najvažnija stvar koju je Uzvišeni Allah zabranio jeste širk, dozivanje nekoga drugog pored Njega. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

"Robujte Allahu i druge Njemu ravnim ne smatrajte."

Ako te neko upita: "Koja je to tri načela čovjek dužan poznavati?" Odgovri mu: "Da rob spozna svoga Gospodara, svoju vjeru i svoga Poslanika, salallahu alejhi ve selem.

Prvo načelo: A ako te neko upita ko ti je Gospodar? Odgovori mu: Moj Gospodar je Allah koji me je odgojio i podučio kao što je odgojio i podučio sve ostale narode Svojom milošću. Ja samo Njega obožavam i pored Njega ja nemam drugog božanstva. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog Allaha: "Hvala Allahu, Gospodaru svjetova". Sve osim Allaha je kosmos (svijet) i ja sam dio toga kosmosa. Ako te neko upita: "Kako si spoznao svoga Gospodara? "Reci: "Putem Njegovih znakova (ar. ajeta) i stvorenja. A Njegovi znaci su noć i dan, Sunce i Mjesec. Od onoga što je On stvorio su sedam nebesa i sedam zemalja i ono što je na njima i ono što je između njih. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

"Među znamenjima Njegovim su noć i dan, i Sunce i Mjesec. Ne padajte licem na tle ni pred Suncem, ni pred Mjesecom, već padajte licem na tle pred Allahom, koji ih je stvorio, ako želite da se samo Njemu jedinom klanjate." I Njegove riječi: "Gospodar vaš je Allah koji je nebesa i Zemlju u šest vremenskih razdoblja stvorio, a onda se iznad *Arša* uzdigao; On tamom noći prekriva dan, koja ga u stopu prati, a Sunce i Mjesec i zvijezde se pokoravaju Njegovoj volji. Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!"

A Gospodar je onaj koji se obožava. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog;

"O ljudi, obožavajte Gospodara koji vas stvara i one prije vas kako biste ga se bojali, koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim." Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, kaže: "Onaj koji stvori sve ove stvari zaslužuje da Mu se robuje".

Primjeri ibadeta koje je Allah Uzvišeni naredio da Mu se čine su: Islam, vjerovanje (ar. iman), dobročinstvo (ar. ihsan), dova, strah, nada, oslanjanje, želja, strahopoštovanje, bogobojaznost, poniznost, kajanje, traženje pomoći, traženje utočišta (zaštite), traženje ispomoći, klanje (žrtvovanje), zavjet i drugi vidovi ibadeta koje je Uzvišeni propisao. Svi ovi oblici ibadeta trebaju da budu upućeni isključivo Njemu Uzvišenom. Dokaz za ovo su Njegove riječi:

"Džamije su Allaha radi, i ne molite se, pored Allaha nikome." Ko bilo koji od ovih vidova ibadeta uputi nekome drugome mimo Allaha taj je mnogobožac (ar. mušrik) i nevjernik (ar. kafir). Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog Allaha:

"A onaj koji se, pored Allaha, moli drugom bogu, bez ikakva dokaza o njemu, pred Gospodarom svojim će račun polagati, i nevjernici ono što žele neće postići." U jednom hadisu stoji: "Dova je srž ibadeta". Dokaz za ovo su i riječi Uzvišenog:

"Gospodar vaš je rekao: "Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju (ohole se kada je u pitanju ovaj ibadet)- ući će sigurno, u Džehennem poniženi."
Dokaz za strah su riječi Uzvišenog Allaha:

- "...i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici." Dokaz za nadu su riječi Uzvišenog Allaha:
- "... ko se nada da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka u svome ibadetu Gospodaru svome nikoga ravnim ne smatra."

Dokaz za oslanjanje (ar. tevekkul) su riječi Uzvišenog Allaha:

"...a u Allaha se pouzdajte ako ste vjernici!" i riječi Uzvišenog:

"Onome koji se u Allaha uzda, on mu je dovoljan..."

Dokaz za želju, strahopoštovanje i bogobojaznost su riječi
Uzvišenog Allaha:

"... oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni."

Dokaz za bogobojaznost su riječi Svemogućeg Allaha:

"... zato se ne bojte njih, već se bojte Mene...."

Dokaz za kajanje su riječi Allaha, dželle šanuhu:

"I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se."

Dokaz za traženje pomoći od Allaha su Njegove riječi:

"Samo Tebe obožavamo i od Tebe pomoć tražimo" i u hadisu: "Ako tražiš pomoć traži je od Allaha."

Dokaz za traženje utočišta (zaštite) su Allahove riječi:

"Reci, utijčem se Gospodaru svitanja.." i riječi Uzvišenog:

"Reci, tražim zaštitu Gospodara ljudi..."

Dokaz za traženje ispomoći su riječi Uzvišenog Allaha:

"I kada ste od Gospodara svoga ispomoć zatražili; On vam se odazvao..."

Dokaz za klanje su Njegove riječi:

"Reci, klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista pripadaju Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema sudruga.." te hadis: "Allah je prokleo onoga koji zakolje u nečije drugo ime." Dokaz za zavjet je ajet:

"Oni su zavjet ispunjavali i plašili se dana čija će kob svuda prisutna biti."

Drugo načelo je spoznaja vjere Islama preko dokaza. To znači potpuno se predati Jedinom Allahu, povinovati Mu se poslušnošću i odreći se širka i njegovih nosilaca. On se sastoji iz tri stepena (ar. meratib): Islam, iman i ihsan. Svaki od ova tri stepena imaju svoje temelje (ar. ruknove).

Prvi stepen:

Islam ima pet ruknova: svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed, salallahu alejhi ve selem, Allahov poslanik, obavljanje namaza, davanje zekata, post ramazana i obavljanje hadždža posjetom Bejtu-l-haramu.

Dokaz za šehadet je kur'anski ajet:

"Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega, a i meleki i učeni-, i da On postupa pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog!" Značenje ovog ajeta je da niko istinski ne zaslužuje da bude obožavan osim Allaha. Riječi "nema boga" negiraju sve ono što se obožava umjesto Njega Uzvišenog, a riječi "osim Allaha" su potvrda da jedino On istinski zaslužuje da bude obožavan. On nema sudruga u

obožavanju kao što nema sudruga u vlasti. Tumačenje koje pojašnjava ovaj ajet su riječi Uzvišenog:

"I kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: "Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate, ja se klanjam samo Onome koji me je stvorio, jer će mi On, doista, na pravi put ukazati", - on učini riječi tevhida trajnim za za potomstvo svoje, da bi se dozvali." I riječi Uzvišenog:

"Reci: "O sljedbenici knjige, dođite da se okupimo oko jedne riječi i nama i vama zajedničke; da se nikome osim Allahu ne klanjamo, da nikoga Njemu ravnim ne smatramo i da jedni druge, pored Allaha, bogovima ne držimo!" Pa ako ne pristanu, vi recite: "Budite svjedoci da smo mi muslimani!"

Dokaz za utemeljenje svjedočenja (ar. šehadeta) da je Muhammed, salallahu alejhi ve selem, Allahov poslanik su Allahove riječi:

"Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udarati, jedva čeka da pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv." Svjedočenje koje potvrđuje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve selem, Allahov poslanik znači pokornost njemu u onome što je naredio i smatranje istinitim onog što je rekao, izbjegavanje onoga što je zabranio i na što je upozorio, te obožavanje Allaha onako kako je on to propisao..

Dokaz za namaz, zekat i tumačenje Allahove jednoće (tevhida) su Njegove riječi:

"A naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno kao pravovjerni, vjeru ispovjedaju, i da namaz obavljaju, i da zekat daju; a to je ispravna vjera."

Dokaz za post su ove riječi Uzvišenog Allaha:

"O vjernici! Propisuje avm se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se girjeha klonili." A dokaz za hadždž su Allahove riječi:

"Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje- pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome."

Drugi stepen:

Iman. On se sastoji iz sedamdeset i nekoliko djelova. Najveći su rječi "*La ilahe illellah*" a najniži uklanjanje smetnje sa puta, i stid je dio imana.

Iman ima šest temelja (ar. ruknova): vjerovanje u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, poslanike, Sudnji dan i vjerovanje u određenje (ar kader) dobra i zla. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

"Nije čestitost u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu; čestiti su oni koji vjeruju u Allaha, i u onaj svijet, i u meleke, i u knjige, i u vjerovjesnike.." A dokaz za kader nalazimo u Allahovim riječima:

"Mi sve s odredbom stvaramo."

Treći stepen:

Ihsan. On se temelji samo na jednom temelju a on je da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš On uistinu vidi tebe. Potvrdu za ovo nalazimo u riječima Uzvišenog Allaha:

"Allah je doista sa onima koji se Allaha boje i koji dobra djela čine." Te riječi Uzvišenog:

"I pouzdaj se u Silnog i Milostivog, koji te vidi kada ustaneš da sa ostalim molitvu obaviš, jer On, doista, sve čuje i sve zna." I riječi Uzvišenog Allaha:

"Šta god ti važno činio, i što god iz Kur'ana kazivao, i kakav god vi posao radili, Mi nad vama bdijemo dok god se time zanimate..."

Dokaz iz sunneta je poznati hadis o Džibrilu, a.s., kojeg prenosi Omer, radijallahu anhu: "Jednog dana sjedili smo kod Allahovog poslanika, salallahu alejhi ve selem, kad se pojavi prema nama čovjek u sasvim bjelu odijelu, sasvim crne kose. Na njemu se nisu mogli primjetiti tragovi puta, a i niko ga od nas nije poznavao. Sjeo je do Allahovog poslanika, salallahu alejhi ve selem, i prislonio svoja koljena uz njegova, a svoje ruke stavio na njegova stegna i rekao: "Muhamede, obavjesti me šta je to Islam?" Poslanik, salallahu alejhi ve selem, reče; "Islam je da posvjedočiš da nema boga osim Allaha i da je Muhamed Njegov poslanik, da obavljaš namaz, da daješ zekat, da postiš mjesec ramazan, da obaviš hadždž kući (Ka'bi) ako si u mogućnosti." Ovaj mu odgovori: "Istinu veliš". Kaže Omer, radijallahu anhu: "Mi mu se začudismo, pita ga pa mu onda veli: istinu veliš (kao da zna)". Zatim reče čovjek: "Obavjesti me o tome šta je iman?" Reče Allahov poslanik, salallahu alejhi ve selem: "Iman je da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, knjige, poslanike, Sudnji dan i u određenje dobra i zla. Veli nepoznati čovjek; "Istinu govoriš. Obavjesti me o tome šta je dobročinstvo." Poslanik, salallahu alejhi ve selem, reče: "Dobročinstvo je da robuješ Allahu kao da Ga vidiš, jer ako Ga ne vidiš, On tebe vidi. "Istinu veliš", reče nepoznati čovjek a potom upita: "Obavjesti me o Sudnjem danu." Allahov poslanik, salallahu alejhi ve selem, reče: "O tome upitani ne zna ništa više od onoga koji pita." A zatim čovjek reče: "Obavjesti me o njegovim predznacima." Reče Božiji poslanik, salallahu alejhi ve selem: "Da robinja rodi svoju gospodaricu i da vidiš gole, bose, siromašne čobane kako se nadmeću u gradnji zgrada." Veli Omer, radijallahu

anhu: "Zatim ode nepoznati čovjek, a nakon toga reče mi Allahov poslanik, salallahu alejhi ve selem: "Omere, da li znaš onoga što me je zapitkivao?" Rekoh: "Allah i Njegov poslanik najbolje znaju" Onda reče Božiji poslanik, salallahu alejhi ve selem: "Ovo je Džibril, došao vam je da vas poduči vašoj vjeri."

Treće načelo je spoznaja vašeg poslanika Muhammeda, salallahu alejhi ve selem. On je Muhammed ibn Abdullah ibn Abdul-Muttalib ibn Hašim. Hašim je od Kurejšija, Kurejšije su Arapi, a Arapi su potomci Ismaila sina Ibrahima Halila, neka je na njega i na našeg Poslanika mir i spas. Živio je šezdeset i tri godine- prije poslanstva četrdeset, a dvadeset i tri godine kao vjerovjesnik i poslanik. Vjerovjesnikom je postao objaljivanjem ajeta "ikre" a poslanikom objavljivanjem sure "El-Muddesir". Njegov rodni grad je Mekka a hidžru je učinio u Medinu. Allah ga je poslao da upozorava na širk i poziva u tevhid. Dokaz za ovo su riječi Sveznajućeg:

"O ti, pokriveni! Ustani i opominji". Tj. upozoravaj na opasnost širka i pozivaj u tevhid. A riječi "I Gospodara svoga veličaj!" znače: veličaj ga putem izražavanja Njegove jednoče (tevhida). "Odjeću svoju očisti" znači: očisti svoja djela od primjesa širka. "Kipove napusti" znači: ostavi ih i ogradi se od njih i onih koji im robuju. Deset godina je pozivao u tevhid, nakon toga je uzdignut na nebo (Mi'radž) gdje mu je propisano pet namaza. U Mekki je klanjao tri godine a zatim mu je naređena hidžra u Medinu. Hidžra je preseljenje iz mjesta mnogoboštva u mjesto islama. Sljedbenicima ovog ummeta je naređeno da se sele iz mjesta u kome vlada mnogoboštvo u mjesto gdje vlada Islam. Propisi hidžre su važeći sve do Sudnjeg dana shodno riječima Uzvišenog Allaha:

"Kada budu uzimali duše onima koji su se prema sebi ogriješili, meleki će upitati: "[ta je bilo s vama?" – "Bili smo potlačeni na zemlji"- odgovoriće. "Zar Allahova zemlja nije bila prostrana i zar se niste mogli nekud iseliti?"- Reći će meleki, i zato će njihovo prebivalište biti džehennem, a užasno je on boravište. Samo nemoćnim muškarcima, i ženama, i djeci, koji nisu bili dovoljno snalažljivi i nisu znali put, Allah će, ima nade, oprostiti jer Allah briše grijehe i prašta." Ali i zbog ovog ajeta:

"O robovi Moji koji vjerujete, Moja Zemlja je prostrana, zato samo Mene obožavajte."

El-Begavi, Allah mu se smilovao, je rekao: "Povod obajve ovog ajeta jesu muslimani Mekke koji nisu učinili hidžru. Uzvišeni Allah ih je nazvao vjernicima."

Dokaz iz sunneta za hidžru su riječi Poslanika, salallahu alejhi ve selem: "Hidžra neće prestati važiti sve dok ne prestane važiti

pokajanje (ar. tevba), a ono neče prestati važiti sve dok Sunce ne izađe sa zapada. "

A kada se nastanio u Medini, naređeni su mu ostali propisi kao što su zekat, namaz, hadždž, džihad, ezan, naređivanje dobra, odvraćanje od zla i drugi islamski propisi. U ovome je proveo deset godina a zatim je preselio na ahiret. Ali je vjera sa kojom je došao ostala da traje vječno. Nema dobra na koje ova vjera ne upućuje i nema zla na koje ne upozorava. Dobra na koja upućuje su: tevhid i sve ono što voli Allah i čime je zadovoljan. Zlo na koje upozorava je: mnogoboštvo i sve ono što Uzvišeni Allah mrzi i s čim nije zadovoljan. Allah Sveznajući ga je poslao cijelom čovječanstvu i naredio da mu se pokoravaju obje skupine; i ljudi i džinni. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog Allaha:

"Reci: "O ljudi, ja sam svima vama Allahov poslanik..."

Njime je Uzvišeni Allah upotpunio vjeru. Dokaz za to su riječi Uzvišenog:

"Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam Islam bude vjera..." Dokaz za njegovu smrt su riječi Uzvišenog Allaha:

"Ti ćeš, zacijelo, umrijeti, a i oni će, također, pomrijeti." Ljudi će nakon smrti biti proživljeni a dokaz za to su ove Allahove riječi:

"Od zemlje vas stvaramo i u nju vas vraćamo i iz nje ćemo vas po drugi put izvesti." I drugi ajet:

"Allah vas od zemlje poput bilja stvara, zatim vas u nju vraća i iz nje će vas sigurno izvesti."

A nakon proživljenja će biti pitani za svoja djela shodno riječima Uzvišenog:

"...da bi, prema onome kako su radili, kaznio one koji rade zlo, a najljepšom nagradom nagradio one koji čine dobro."

Onaj ko porekne proživljenje postaje nevjernikom zbog riječi Uzvišenog:

"Nevjernici tvrde da neće biti proživljeni. Reci: "Hoćete, Gospodara mi moga, sigurno ćete biti oživljeni, pa o onome što ste radili, doista, biti obavješteni." A to je Allahu lahko."

Uzvišeni Allah je slao Poslanike kao donosioce radosnih vijesti i opominjače a dokaz za to su riječi Uzvišenog Allaha:

"O poslanicima koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali..."

Prvi poslanik (resul) je bio Nuh, alejhi-s-selam, a posljednji Muhammed, salallahu alejhi ve selem, prema riječima Allahovim:

"Mi objavljujemo tebi kao što smo objavili Nuhu i vjerovjesnicima poslije njega..."

Svakom narodu kojem je Allah poslao poslanika, počev od Nuha pa do Muhammeda, salallahu alejhi ve selem, je njegov poslanik naređivao da obožavaju Allaha Jednog, a zabranjivao im je da obožavaju *taguta*. Dokaz za ovo su riječi Uzvišenog:

"Mi smo svakom narodu poslanika poslali: "Allahu se klanjajte, a kumira se klonite!"

Allah je propisao svim pobovima poricanje kumira i vjerovanje u Allaha. Ibnu-l-Kajim, Allah mu se smilovao, kaže: "Tagut je sve ono u čemu ljudi pređu granicu prilikom obožavanja, slijeđenja i pokornosti." Taguta ima veoma mnogo, a njihovih predvodnika je pet: "Iblis, Allah ga prokleo, zatim svako onaj koga ljudi obožavaju a on je time zadovoljan, potom onaj koji druge poziva da ga obožavaju, onaj koji tvrdi da zna nešto od onoga što je samo Allahu poznato (ar. gajb), i onaj koji sudi po zakonu kojeg nije objavio Allah. Dokaz za ovo su Allahove riječi:

"U vjeru nije dozvoljeno silom nagoniti- pravi put se jasno razlikuje od zablude! Onaj koji ne vjeruje u šejtana, a vjeruje u Allaha- drži se za najčvršću vezu, koja se neće prekinuti..." A ovaj ajet pojašnjava značenje "nema drugog boga sem Allaha". U jednom hadisu stoji: "Kruna vjere je Islam, njegov stub je namaz, a vrhunac džihad na Allahovom putu."

A Allah najbolje zna.